

བོད་ལྗངས་མི་དམངས་དཔེ་མཛན་ཁང་།

༡༡། ། དཔལ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གཤམ་
པ་ན་མས་དགའ་བར་བྱེད་པ་བཞུགས་སོ། །

བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ་ཀྱིས་བཅམས།

ཐོད་སྒྲོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་།

封面设计：丹朗

责任编辑：索平

智者生悦论

编著者：布敦·仁钦竹

*

西藏人民出版社出版

西藏新华书店发行

青海民族印刷厂印刷

开本：850×1168 1/32 印张：9.25

1986年12月第1版 1987年5月第1次印刷

印 数：0001—3,000

ISBN7-223-00007-4/P·1

书 号：M1317·24 定价：1.51元

མཆོག་ཤོག་དེ་མི་འབྲི་མཁན། བཟུང་ན་མ།
དེ་ཕྱི་ལ་འགན་འཛིན་པ། བསོད་ནམས་ཐུན་ཆོག་པ།

ཆིས་ཀྱི་བཟུང་བཙོན་མཁས་པ་དགའ་བྱེད།
ཐུ་ལྷན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ་ཀྱིས་བཙམས།

*

ཐོད་ལྗང་ལ་མི་འཕང་

ཐོད་ལྗང་ལ་མི་ཕྱོད་

མཆོག་ཐུན་མི་འགས་

850 × 1168 1/32 རེ་བ་གྲ

1987མཇུག་མཆི་

ISBN 7—223—00007—4/P·1

གཅིག་གྱུར་མང་གྲངས་ M13170•24 རིན་ཐོང་གྲུ་ 1.51

དཔེ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

འཛམ་གླིང་གི་རྟོག་ཏུ་ཐུར་བ་བསིལ་ལྷན་གངས་ཀྱི་ཕྱེང་བས་ཁོར་མོ་……
ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་སྒྲོངས་འདིར་སྒྲོན་གྱི་མེས་པོ་གོང་མ་དག་གིས་གཞལ་བར་
དཀའ་བའི་དྲིན་ལས་གཞན་གང་ལའང་འབྲུམ་ཚུ་ཐུང་མི་དགོས་པ། སྒྲོན་
མོར་མིན་པའི་རིག་ཅིང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ཆེ་བ་ལྷ་དང་རྒྱུད་བ་ལྷ་ཞེས་
བརྩེ་ཕག་ཏུ་ཡུགས་པ་གང་དག་བསྐྱེད་ཆར་གཅོད་ཆེས་འཛིན་ཀྱང་མཆིན་……
ཐོབ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཐད་གཉིད་གསུམ་ཏུ་འདུ་བ་ལས། འདིར་གཞན་དག་
ཆེས་ལྷ་འཛིན་པའི་རིག་གནས་མཆོག་གི་ཡ་ཡུལ་སྐར་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་འདི་ནི་……
ཆེས་གནའ་རབས་སྐུའང་རང་རིགས་ཀྱིས་རིག་པ་འདིར་རྟོགས་དཔྱད་བྱས་ཏེ་
ནམ་མཁའི་སྐར་མ་དང་། བར་ནང་གི་སྒྲིན་དང་འདབ་ཆགས། ས་
གཞིའི་ཤིང་དང་། བཙོ་དང་ཆབ་རྩ་ལ་བརྟག་པ་སོགས་ཀྱི་ཅིས་རྒྱ་ཆེར་
འཛེལ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་བད་སྟོད་བྱས་པས་རིམ་པར་གོང་འཕེལ་བྱུང་ནས་ནི་……
མའི་འཕྲོ་ཚུགས་དང་། རྒྱ་བའི་འཕེལ་འཁྱེད། གཟའ་སྐར་གྱི་འཕྲོས་སོགས་
བཙོ་བའི་གཞི་ཆགས། དེ་བཞིན་རྒྱ་བཟའ་ལྷ་ཕྱིའི་རིང་དག་ལའང་ཅི་ནའི་
ཡུལ་གྱི་སྐྱོར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་བཅས་ལྷན་ཏུ་དར་སྒེལ་……
བྱས་ཏེ་ཐོན་སྐྱེད་ལག་ལེན་གྱི་ཁྲིད་ཏུ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱིས་ཐན་ཏེར་གནོད་……
སྐྱེན་རི་འབྱུང་གཏན་ལ་ཐབས་ནས་སྒྲོན་བད་བྱས་པས་དཔལ་འབྱུར་གོང་……
འཕེལ་གཏོང་བར་ཐན་ལྷན་གྱི་བྱ་བཞག་མང་པོ་སྐབ་ཡོད།

ལྷག་པར་རྒྱ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ལོམ་(ཐུ་མོ་1027)ལོ་ནས་བཟུང་།
 དཔལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱ་དང་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་དང་འདིར་བཟུང་།
 བས་གཞུང་མཆོག་དེ་ནི་པོ་ད་ཀྱི་སྐར་ཅིས་རིག་པ་སྐད་ཀྱི་གཞུང་ཙམ་པ་ཡིན།
 དེའི་ནང་རྒྱ་ཐུག་གྱི་འཁོར་ལོ་གནས་སའི་གོ་ལ་གཏན་ལ་ཐབས་ཏེ་ནས་.....
 གཤམ་ཉི་ཁྲ་གཟའ་སྐར་གྱི་འགྲོམ་དང་། ས་ལ་རྒྱས་བཞིའི་འབྱུར་སྐྱེ་གི་
 ལྷར་རྩམས་པའི་ནམ་བཞག་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པས་དེ་ལྟའི་སྐར་ཅིས་གྱི་ཕྱག་ལེན་
 རྒྱལ་ལ་འདི་ཉིད་གཙ་པོར་འཛིན་པ་ཤིང་ལྷག་ཡིན། དེས་ན་པོ་ད་ཀྱི་གཤམ་
 དབང་རིམ་བྱོན་གྱིས་གཞུང་དེའི་དཔོན་པོ་དོན་བཀྲལ་པའི་བསྟན་བཅས་ལྟེ་
 ཉིད་ཅིག་བཅས་ནས་སྐར་ཅིས་གྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་གཏན་ལ་ཐབས་.....
 ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་«ཅིས་
 གྱི་བསྟན་བཅས་གཤམ་པ་དགའ་བྱེད་»འདི་ནི་གཤམ་དབང་དག་གིས་ཆད་
 མར་འཛིན་ཅིར་སྒོ་དམན་འཇུག་པ་བདེ་བ་སྐྱེས་བྱུང་ཆོས་རྒྱ་མས་གཞན་.....
 ལས་འཕགས་པའི་བསྟན་བཅས་གིག་ཡིན།

དེ་ལྟ་བུའི་མད་རྒྱ་བྱུང་པའི་ལེགས་བཤད་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་འདི་མཛད་
 པ་པོ་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ། བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་པ་ནི་གཙང་
 རྩེད་ཁོ་བུའི་སྒྲིགས་ཀྱི་ཤུབ་སྒྲུང་སྒྲིམ་གནས་སྒྱུ་རིགས་ཏེ་ཅང་མཛོ་བ་དང་.....
 དམན་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་གསང་སྐྱེས་ཉིང་མའི་ནལ་འབྱུར་པ་ཆེན་པོ་
 བྲག་སྟོན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་དང་། དུམ་བཞོད་ནམ་འབྲུམ་བྱ་བ་
 བྱུང་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་སྒྱུར་རབ་བྱུང་ལྟེ་པའི་.....
 ལུགས་ལྷག་(ཐུ་མོ་1290)ལོའི་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞིར་རྩམ་ཆར་
 པའི་ལྷས་རྒྱ་མ་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ། དཔྱད་པོ་རྒྱག་ཙམ་ནས་ལུགས་ཀྱིས་

སྒྲིག་སྒྲོབ་པའི་དབུ་ཚུགས། ཡུན་མི་རིང་པར་སྒྲུང་སྒྲིག་ཚར་ཐུན་པ་མཆིན།
རང་མཉམ་མང་པོའི་དབུས་ནས་སྒྲོ་ཚོ་ལ་སྒྲིག་ལེགས་པ་བྱུང་བས་ཀུན་གྱིས་……
ཁྱིམ་པ་འདི་ཉིད་གཞན་ལས་འཕགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་སྤོང་། དེ་ནས་
རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པ་དཔོན་རྒྱལ་ལེན་གི་མཁུན་ནས་ཅིས་དང་ཡི་གེའི་
རིག་པ་ལ་བསྐྱབས།

དཔྱང་ཨ་བཀུན་པར་སྤོ་ཕུ་བ་བསོད་ན་མས་ལེན་གེའི་ཐུན་ཐར་ལེག་……
ཆེན་ལེམས་བསྐྱེད་གསན། བདག་པས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལེམས་
བྱགས་ལ་འབྱུངས། འགྲོ་བ་ཉམས་ཐག་པའི་ཕྱག་བརྩལ་ཐུན་གྱིས་གཟིགས་
པའམ་སྟན་ཏུ་སོང་བའི་མོད་ལ་ཐུན་ཆབ་བཞིལ། གང་མཛད་ཀུན་འགྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་དཀོངས་པ་བཞེས། དཔྱང་གངས་བརྒྱད་
པར་ཡུམ་གྱི་ཁྲ་མོ་ལྷ་མ་རྩེལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་གི་ཐུན་ཐར་གསར་སྤྱོད་……
དང་དཀོངས་འདུས་སྟགས་གསར་ཐགས་སྤོང་མའི་ཆོས་སྒྲོལ་ཏུ་མ་གསན།
སྒྲོལ་སྒྱུབ་ལ་སྒྱགས་བཙོན་ཆེན་པོ་མཛད་པས་གཞུང་དེ་དག་ལ་མཁས་པར་……
ཁྱུང་ཉི་ལྷ་མའི་སྒྲ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱད་འཆད་པ་སྟགས་ལན་……
མང་མཛད།

གཞན་ཡང་བསོད་དང་གསོ་བ་རིག་པ་སྟགས་རྩེས་འཛིན་གྱི་རིག་པ་ལ་……
མཁས་པར་སྤྱང་། དཔྱང་ཨ་བཙོ་བརྒྱད་པ་མེ་ལུག་མོར་སྤོ་ཕུའི་མཁན་
ཆེན་ཡང་ཅེ་བ་རིན་ཆེན་ལེན་གེས་མཁན་པོ་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
དགེ་བཞེས་བསོད་ན་མས་མགོན་གྱིས་མཛད་དེ་དགེ་རྒྱལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་……
དག་པར་སྐྱབ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་དང་ཀླ་ཏི་ཀ་སྟགས་རྩམ་ཆོག་ན་མས་
སྒྱགས་ལ་བརྒྱུད་ཉི་རྒྱལ་ཁྲིམས་མིག་འབྱས་སྤྱང་གཅེས་པར་བསྐྱུངས། སྒྲོབ་

དཔོན་བཅོད་ན་མཐ་མཐོན་གྱི་སྒྲུབ་སྤར་པར་ཕྱིན་ལ་སྤྲུགས་སྒྲིང་མཛད་པས་
 རི་གཞིས་ཅམ་ལ་ཉིན་མོ་གསོལ་བ་བཞེས་ཡོང་དང་ན་བཟའ་རལ་བའང་.....
 ཆོམས་ཡོང་མེད། མཚན་མོ་མནལ་ཏུ་མི་གཞིམས་པར་ཞུན་མེད་འག་ཏུ་
 དཔེ་གཞིགས་མཛད་པ་བཅས་དཀའ་སྒྲུབ་ཆད་མེད་མཛད་སྤྲུག་ལས་ཞལ་རས་...
 གཉེར་མས་ཁེངས་ཤིང་སྒྱུ་ལྷས་རིད་པར་བྱུར་ཏེ་གཞན་གྱིས་མཛོང་བ་ན་སྒྲིང་
 རྩེ་བའི་ལུལ་ཏུ་བྱེད་པར་བྱུར། རི་གཞིས་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལྷགས་མ་
 ལྷས་པ་སྤྲུགས་སྒྲུབ། མཁས་དབང་ཏུ་མའི་སྒྲུབ་སྤར་པར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་
 པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་གྱི་གདོང་པ་དམད། དེ་ནས་ལོ་
 གཅིག་ཉམས་ཅམ་ལ་འདུལ་བ་དང་ཆད་མའི་གཞུང་ན་མས་གསན་ཏེ་སྒྲུང་བ་...
 རིགས་དེ་རྒྱར་ལོ་ཏུ་མར་འབད་ཆོན་ཆོན་པ་མཛད་པས། རིག་པ་དང་ལྷལ་
 པར་སྒྲུ་བའི་སྒྲོབས་པ་དགེ་བས་མེ་ཆོམས་ཀྱི་ཆོགས་འདུལ་པར་རྒྱས་པ། ལྷལ་
 མཐའ་རྒྱ་མཛོའི་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱོན་པས་སྒྲུབ་པ་དང་ལྷན་འཕྱིན་གྱི་ཆལ་སྒྲིངས་...
 པ་མི་མངའ་བ། རི་རྩ་པ་དང་རི་སྒྲིང་པའི་དོན་ལ་དབང་འབྱུར་པས་ཆོས་
 དང་ཆོས་མིན་པ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་མཁས་པའི་མཁས་མ་ཆོན་མར་བྱུར་ཏེ་
 དཔྱད་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབྱུག་གཅོང་གི་ཆོས་ལྷ་ཆོན་པ་ན་མས་སྒྲུ་ལྷ་སྒྲིང་...
 མཛད་པས། དབྱུག་གྱི་མཁས་པ་ཐུག་གཞོན་དང་བཅན་དཔོན་པོ་མས་
 དང་། གཅོང་གི་མཁས་པ་དཔལ་ལྷན་ཁེང་གི། དབྱུ་ཆད་པ་འཇམ་
 རྒྱ་སོགས་མཁས་པའི་དེགས་པ་ཅན་དག་བྱུང་ར་རྒྱལ་གྱི་རི་མོ་བསྒྲིལ་པས།
 མ་སྒྲོན་པ་ལ་བྱུང་མ་སྒྲོན་པ་བྱུང་འདུག་ཅེས་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲན་རག་དམ་...
 པ་དབྱུངས་སྒྲུབྱེར་པར་བྱེད། ལྷ་དན་གྱི་རི་དགས་མཐའ་དག་ལྱང་རིགས་
 ཁེང་གའི་གད་རྒྱུད་ཀྱིས་སྒྲུབ་སྒྲིང་སྒྲིང་མཁས་པའི་སྤྲུགས་སྒྲུབ་གྱི་གདུགས་...

དཀར་མེད་པ་གསུམ་ཕྱི་ལྷ་ན་འཁོར་བར་བྱར་རྟེ། དཔུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་
 པར་པུ་ཆེན་ཤུ་ཕྱེད་མཁན་བཟུང་བཞི་པ། འཕགས་པའི་གནས་བཅུན་
 བཅུ་ལྷག་གི་ཡ་བྱལ་རུ་བྱར་པ་དཀར་བཞི་པ་གསུམ་པ་གཞན་རྩ་མཁན་པོ་
 དང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་གསུམ་པས་ལས་སློབ། འདུལ་བ་འཛིན་
 པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོས་གསང་ཉེ་རྟོན་པ་མཛད་དེ། རྟེན་འཛིན་པ་
 ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཚོག་ཏུ་ངས་དད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་
 བའི་དབྱུག་ལྷ་གཙང་ཚོར་འདུས་འགྱུར་མའི་བྲ་བྲང་ཤར་རུ་རྟོན་པར་རྒྱགས་
 པ་དགེ་སློང་གི་རྩོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མཁན་ཆེན་གསུམ་པ་གཞན་
 རུ་དང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུན་ཁར་འདུལ་བ་
 དང་སློབ་པ་གཞན་མཁན་དག་གསུམ།

རང་གི་བྲ་མའི་བྱུགས་དགོངས་དང་། དད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་དག་གི་རེ་
 བསྐྱོར་ཆེད་ཁོ་ལྟར་འདུལ་བ། སར་བྱེན། མདོན་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་
 པ་མཛད། ཚལ་དབར་ལ་སྐན་བྲག ལྷང་ཉང་རོ་ཤུག་པ་རི། ཁོ་བཟངས་
 ལ། ལ་རྟོན་ཉེ་རྟོན་སོགས་ལྷ་ཐེགས་ནས་སར་བྱེན། མདོན་པ། རྩ་
 འབྲེལ་སོགས་ལ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཛད། གཞུང་གཞན་དག་ཞར་ཆོས་ལྷ་
 གསུངས། དེ་དག་གི་ཆེན་སློབ་མ་མཁན་པ་རུ་མ་ཐོན། དགེ་ལྷལ་
 སློང་ཁྱི་ལྷག་རུ་མའི་མཁན་སློབ་མཛད། ཉིན་པར་ཆོས་འཆད་པ་ངལ་མེད་
 དང་། མཚན་མོར་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་བྱུགས་དམ་ཟབ་མོ་གཤེར་
 མེད་མཛད་པས་མི་དམ་གྱི་ཉ་རུ་མས་ཞལ་བརྟན།

དེ་ནས་ཁྱེན་ཅུང་ཟད་ཅིག་གིས་བསྐུལ་ནས་ལེགས་པར་བྱར་བའི་སྐ་
 དང་རྟོན་དང་གས་སོགས་ལ་སློབ་པ་དང་། ཆེ་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་སྐ་

བའི་གད་མས་པ་རྒྱུར་བ་ཡན་ལག་རྒྱག་གསན་པར་དཀོངས་ནས་ཞང་ཡམ་པ་
 མེགས་མཆེད་གྲོགས་འགའ་དང་འཁྲིག་ཉེ་མོ་རྒྱག་ལ་བརྒྱད་དེ་ཐར་པ་གླིང་
 ཏུ་ཕྱོད། སྤ་རྒྱ་པ་ཆེན་པོ་ཐར་མེ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་སྒྲོབ་དཔོན་ཏུ་བཞུགས་
 བས་མེགས་པར་བྱུར་བའི་སྒྲོ་གཞུང་ཅུ་པ་དང་། ཀ་ལྷ་པ་མེགས་མཛོ་
 འབྲེལ་བ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲོན་དངགས། ཐེབ་
 རྒྱུར། མཛོན་བཟོད། རྒྱ་གར་གར་ལྷུ་དང་མེད་ག་ལའི་ཡི་གེ་མེགས་ཡིག་
 རིགས་ལྷ་ཆོགས་བཅས་བྱུན་མོང་གི་རིག་གནས་ལ་བྱུར་བ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་
 དེ་མཉམ་གཉིས་སྒྲོ་བའི་དབང་པོ་ཆེན་པོ་འགན་ཁུ་དང་བལ་བར་བྱུར།

དེ་ནས་གསུང་རག་རིག་པོ་ཆེ་ལྷ་བར་དཀོངས་ནས་བྲམ་མའི་བྱང་ཏུ་.....
 གཁེར་གྱི་མཆོལ་བྱུལ་ཏེ། བདག་ལ་ཆེ་གཅིག་ལྷས་གཅིག་ལ་འཆར་བྱ་བའི་
 གད་མ་པ་ཐབ་མོ་རྒྱུར་བ་ཡན་ལག་རྒྱག་བྱགས་ལ་གདགས་པར་བྱ་བས་པས།
 བྱིད་ཐེ་མོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་བྱགས་རབ་བྱུལ་ཏུ་བྱུང་བ་ལགས། ལས་འཕྲོ་
 དང་མོས་བྱས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མངའ་བས་སྒྲོད་ལྷན་ཏུ་གདའ། གདོན་མི་
 ཟ་བར་གསང་ཐགས་གྱི་སྒྲོང་པོ་ཆེན་པོ་ལགས། དེས་ན་ཆོས་འདིའི་བདག་པོ་
 བྱིད་རང་ཡིན་པས་གདམས་རག་ཅིས་བྱང་སྒྲོན་འཆལ་གསུངས་ནས་ཐོག་མར་
 ཏུ་ལ་གྱི་འཁོར་མའི་དབང་མོང་མ་མཛད། དབང་དོན་བདེ་སྒྲོད་པའི་སྐབས་
 བྱུང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ཏུ་མ་བྱགས་ལ་འབྱུངས། འདག་བཅར་ཅུ་པ་སྒྲོ་
 མཛད་དེ་བསྐྱོམས་པས་ལྷང་སྒྲོང་བྱང་འཇུག་ལ་མངའ་བཞེས་ཏེ། རྒྱེ་འགག་
 གནས་གསུམ་གྱིས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོ་འདས་འོད་གསལ་ཏུ་གདོན་ནས་ཟངས་ཐལ་
 ཏུ་དཀོངས། བ་མལ་ཤེས་པ་རང་གྲོལ་མ་བཅོས་གསུག་མའི་རོ་མོ་གར་གར་
 ཆོས་སྒྲུའི་རོལ་པ་བདེ་སྒྲོང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལྷགས་བྱགས་བྱུ་ཅུད། ཅ་

ཐིག་གི་གནད་མངོན་ཁྱེད་ཀྱི་གཞིགས། བསྐྱར་འཛིན་དབྱིངས་སྤྱད་ག་
ནས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ཆལ་ཚྲིགས། མཉམ་བཞག་འོད་གསལ་ཆེན་པོའི་ངང་
ནས་རྩེ་ཐོབ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་སྒོ་འདས་སྐྱེ་མེད་པའི་བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོ་.....
རང་བྱུང་ཏུ་བྱུགས་ལ་ཤར། རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་སྒྲོ་ཏུ་མ་མངོན་ཏུ་མཛད་པ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཆལ་ཚྲིགས།

གཞན་ཡང་སྒྲ་མ་དཔལ་ལྡན་པའོ། སྒྲ་མ་རྩོམ་སྐྱུ་མཚན། རལ་
འཕྱར་གྱི་དབང་སྤྱད་པའི་སྒྲ་ཏི་རྒྱ་པ་སོགས་རྩོམ་འཛིན་པ་ཏུ་མའི་སྐྱབ་ལྡར་.....
རྒྱད་མེ་བཞིའི་དབང་དང་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་།
བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མ་ཁྱུ་སྒྲ་ར་ལེ་རྩ་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་མན་ངག་.....
མང་ཏུ་གསན་པ་སོགས་མངོན་ན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ཀྱང་ལ་སྤྱད་གོ་མས་
མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་རང་གིས་རིག་ཅིང་གཞིགས་པ་ཀྱང་ཁྱེད་རྩོམ་ཀྱི་དྲི་
མ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ནས་གཞན་ལ་འཆད་ཅིང་འདྲི་མས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་
བའི་བརྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་གཤམ་སྐྱབ་ཀྱི་དྲི་བསྐྱར་མ་འཛིན་.....
ཉིན་ཀྱང་ཏུ་བྱུང་བར་རྒྱུ།

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོད་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལ་སོགས་ཀྱི་ཏུ་.....
ཐེབས་པ་ན་དཔལ་ལྡན་ལུང་གསེར་ཁང་གི་བདག་པོ་ལྷེད་གཏུང་ལས་འབྱུངས་
པ་ས་སྐྱེ་འགྲོ་མཁོན་སྐྱབ་ན་སོགས་ཀྱི་ཁང་རིགས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་སྐྱེ་ཁང་གཤམ་
པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ལུང་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོའི་དབྱ་.....
བཙུགས། རྩོམ་གྱི་ཡུལ་ནས་ཤིང་ཆ་ཆན་ཆེན་དངས། ཤར་བྱ་ནག་
གི་བརྩོ་བོ་མཁས་པ་མང་པོ་མོས། རྒྱ་སྤྱབས་གཤམ་ཅི་ཅན་ལ་གསེར་གྱི་གཞི་ར་
བཙུགས་པ་བཞི། རྩོམ་འབྱུང་མིག་མང་རིས་སྤྱི་ཤིས་པ་གཤམ་ཆུང་བ་གཤམ་

8

བསྐྱོལ་ཏེ་མཆོད་ཆ། ཐལ་ཆས། གདན་ཆ། ན་བཟའ་སྟགས་འཆོ་
པའི་ཡོ་བྱད་གང་དགོས་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པར་བྱལ། གསོལ་ར་ན་མ་རེས་
སྟུགས་ལ་ཚུགས་སྟུང་མོར། ཆལ་བྱམ། གསོལ་ཁེབས་སྟགས་ཆེན་པོར་
འས་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་བསྐྱར་བརྟེ་སྟུགས་པར་བྱལ།

མི་རིང་པར་ཆད་མ་རྟམ་རེས། ཐར་ཕྱིན། མངོན་པ་ཀྱན་བརྟམ་
སྟགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཅུགས། སྦྱིར་མོད་ཀྱི་རིག་གནས་མཐའ་དག་དང་།
སྟུགས་ཞ་ལུའི་ཆོས་ལྟེ་དར་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཉིན་རེར་ཆོས་སྟན་བྱུག་རེ་ཆག་མེད་.....
ཆོག་མཆོན་མོ་ཡང་དོན་གཉེར་ཅན་ཀྱི་མའི་རེ་པ་བསྐྱར་སྐྱར་འདོད་ཆོས་ཆད་
མེད་ཚུལ། དེ་ལྟར་ཉིན་མཆོན་ཕྱི་བྲག་མེད་པར་འཆད་ཉན་མཆད་པས་
སྦྱིན་བདག་གང་ཉིད་སྟགས་ཉིག་པར་དབྱེས། སྦྱོབ་པའི་གྲགས་པ་ཚུགས་
ཀྱན་ཀྱི་ཁྱབ་པས་གསུང་གི་བརྟུང་ཆེད་བསྐྱོ་སྐལ་དོན་ཀྱི་ཉེར་པའི་འགྲོ་པ་.....
ནི་དབྱར་ཀྱི་འབབ་ཐན་ཀྱི་སྦྱོབ་ལྟར་ཆད་མེད་ཀྱིས་འདུག་ཏེ་འཆད་ཉན་སྐར་
མིར་སྐབས་སྟུགས་ལུའི་དགོ་བཤེས་བཤེས་པོ་འགས་པུག་དོག་གིས་ལོག་སྟུབ་.....
ཅི་ཡང་བྱས་པས། ཀྱི་སྦྱོབ་རིན་པོ་ཆེད་སྟགས་སྟུགས་ཀན་འདིར་འཆད་ཉན་
སྟེལ་གསུམ་གང་བྱས་གཞན་ཆགས་སྐར་འཕེལ་བའི་སྦྱོ་ཀྱི་འགྲོ་བར་འདུག་
ད་ནི་སྟགས་ལས་ཆུང་བྱར་དཔེན་པའི་གནས་སྟུགས་པའི་དོན་རྟམས་ལ་.....
ཉམས་ལེན་རྟམ་མ་ཞིག་ཕྱིར་ཀྱི་འགྲོ་ན་དགའ་བར་འདུག་དཀོངས་ནས། སྦྱོ་
ཞང་གྲགས་པ་སྦྱལ་མཆོན་ལའང་གསང་ཕྱིན་ཆོགས་བཅད་མ་ཚུལ་པས། སྦྱོ་
ཞང་མཆོག་སྟགས་ལོན་བདག་ཆེན་པོ་རྟམས་རྟམ་རྟམ་པོར་ལྟར་ནས་སྦྱོན་.....
ཐར་ཉིགས་ཏེ་གསོལ་པ་བྱས་ཀྱི་པོ་བཟུང་། བྲག་ཚུགས་ཀྱིས་སྦྱོང་
ད་སྟགས་པ་དག་ལྟར་ཐར་བྱས་ལ་གིན་ཀྱི་འཕྱོད་དེ་སྦྱིར་ཐག་པ་ནས་འཕོལ་.....

ཞིང་སྐྱབ་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་ལེན་པ་བརྟན་པོ་སྤུལ་བ་སོགས་བྱས་ནས་.....
 ཀྲུན་གྱིས་གནས་དེར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་མུ་ནན་བརྟལ་བས་ཤེ་ཞིག་.....
 བཞུགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་མེ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་
 གྲུ་ཆེན་པོ་བཞུགས། སྐྱེ་རྩི་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤས་ཞུས་ཀྱིས་
 བཅགས་ཤིང་བྱགས་དཔལ་སྐྱོ་བཞུགས་པའི་གནས་ཞུ་རི་སྤྱག་རྩ་གཙུག་.....
 ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས། དག་འདུན་གྱི་མེ་བཞུགས། དབྱར་དབྱན་
 གཉིས་སྤྱ་པར་བྱིན། མདོན་པ་ཀྲུན་བཏུས། རྒྱུད་འཇུག རྣམ་ངེས་
 རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་བརྟལ་པའི་ལྷི་ཀ་དང་། མདོ་ཅེ་ལ་འདུལ་འཛིན་པས་ལྷི་ཀ་
 མཛད་པ་དང་། རྟོན་དཔྱིད་གཉིས་སྤྱ་རུས་འཁོར། གསང་འདུས།
 ཡོ་ག རྩི་ཆེ་འབྱུང་བ་སོགས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷི་ཀའི་སོག་ནས་བཤད་
 པ་མཛད། གཞུང་གཞན་དང་དབང་ལྷང་མན་དག་རྣམས་ཞར་ཆོས་སྤྱ་
 གསུངས། སྐབས་དེ་དག་རྩ་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་དང་།
 གཡག་མེ་པཎ་ཆེན་ལ་སྤྱིངས་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་རྩ་མ་མཛད། ཀྲུན་ཞང་
 གསལ་པ་རྒྱལ་མཚན་གསལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཡབ་ལེས་...
 ཀྱི་སྒྲིལ་བཟང་པོ་བཅངས་ནས་སྤྱ་རྟོན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་བཞུད་བཞིན་གཙུག་
 ལག་ཁང་དང་ཉིན་གསུམ་མང་པོ་བཞེངས། རྒྱུད་པར་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་
 རྣམ་ཐང་རྩ་བཞུགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འབྱུར་རྩི་ཅོག་ལ་དེར་མ་རྒྱུད་པ་དང་
 གསང་རྩ་འབྱུར་པ་རི་རྩེད་ཅིག་བསྟན་པ་བཅས་ཁྱེད་ཆོས་ཆེན་སྤྱོད་ཆེན་
 བརྒྱ་ལྷག་བཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་བཞེངས། དེའི་ཆེ་སྤྱ་རྟོན་རིན་པོ་
 ཆེས་ཆོས་ཆེན་མཐའ་དག་གི་མཛད་འབྱུར་མཐའ་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་སྐོ་
 བས་མ་དག་པ་རྣམས་བཅོས། རྒྱས་པ་དོར་ཉིད་ཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་དཔང་

གི་རྒྱལ་པོའི་ཕྱིར་བ་བཅས་ལ། གཞན་ཡང་མོད་ཀྱི་རྩོད་རྩོད་མཁས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་བཀའ་འདུམ་རྒྱུ་མ་བཞེད་ས་ནས་ཁྱེད་གཞན་དང་། ཉིན་འཆད་ཉན་
 དང་མཚན་མོར་རྩོམ་ཞུས་སོགས་སྤྱགས་བཅོམ་རྒྱུན་འཁྱོངས་མཛད། དེའི་
 སྐབས་ན་ལུང་དཔུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། རྒྱ་གར་རྒྱ་ནག་བལ་ཡུལ།
 འབྲུག་པ། ཡུ་ལུར། རྟོར་སོགས་ནས་ཐེའུ་པོའི་འདུས་པ་བརྟན་རྟོར་
 བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འདུས། ལྷག་ཚལ་འོར་མོ། བློ་འབྲས་ཡུལ། ཤངས་
 ཨེ་དམར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྒྱ་སྐྱོ་པོ་ཁྲི་ལྷག་རྒྱ་མར་བྱང་ཆུབ་ཐེམས་.....
 བརྒྱེད་ཀྱི་རྩོམ་པ་རྩལ་ནས་ཐར་པའི་ས་མོན་རྒྱན། བཤོན་པོ་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་འཕྱལ། ཆོས་རྩེ་ས་རྒྱ་པའི་གཏུང་དྲི་མ་དང་བལ་པ་འཇམ་
 པའི་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྩེ་ཉིད་དཔལ་ལྷན་ས་རྒྱར་གདན་.....
 རྩེད་ལ། གད་མས་དག་ཐམས་ཅད་བྱམ་པ་གང་ཕྱིར་ཆུལ་གྱིས་གསན།
 དེའི་སྐབས་སྤྲ་བྲ་མ་བྱ་རྩོན་ཆེན་པོའི་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་ཀྱི་རྩོན་པ་...
 ས་རྩོད་ཀུན་རྒྱུ་ཡང་པས་རྒྱ་ནག་གོང་མ། སོག་མོ་གན་མི་མོར། རྒྱ་
 གར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པུ་ཆུ་ལྷ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་མཆིད་སྐྱོས་དང་བཅས་པ་...
 ལུལ། “པུ་ཆུ་ལྷ་ནིའི་རྒྱལ་ཆབ་བཅུན་པའི་སོག་ཤིང་ཆེན་པོ་ལྷ་མ་བྱ་རྩོན་
 རྒྱལ་རྒྱན་མི་མངའ་ལ། སྤྱགས་གཟེར་མ་མཆིས་སམ། ལྷང་པ་ཡང་དམ།
 གཤེགས་པ་བདེའམ། ”ཞེས་སོགས་ཁམས་འདྲི་མཛད། དེ་རྩེ་བུའི་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆེ་པར་གསལ་པ་ཀུན་གྱི་མོར་ཆུག་ལ་.....
 ཞབས་ལེན་བཀོད་ཀྱང་སྤྱགས་རྒྱལ་པའི་རྟོག་པ་འིང་རྒྱ་བས་པས་གཉོད་རྒྱུང་...
 རྒྱད་རྒྱ་མི་གསོད་པ་སོགས་དམན་ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བ་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་དམ་པ་.....
 དག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལགས་སོ། འདི་དག་སྐབས་ཐུ་རྩོན་མས་སྤྲ་གཞི་

འཕྱར་མཛད་པར་གྲག་ལུ་སའི་འགྲེལ་བ་རུག་མེད་ཉའི་འཕྲོ་བརྒྱུད། རེའི་
 དཔེ་འགྲེལ་ཆེན་པོ་མཛད། གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་དཀའ་
 འགྲེལ་ལུས་བརྒྱ་རྒྱལ་ཅུ་པ། རྩོམ་པ་རྒྱུད་ཅིའི་དཀའ་འགྲེལ་ཁྱི་མེད་ཉིང་
 པོས་མཛད་པ། རྩོམ་པ་རྒྱུན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་རབ་ཞི་བཤེས་གཉིན་
 གྱིས་མཛད་པ། རྩོམ་པའི་མཐའ་དཔེ་རྒྱུ་བ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལྟ་ལི་བཟོས་
 མཛད་པ། མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་པི་རྒྱ་ཉིས་མཛད་པ། རྩོན་གསལ་
 ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་སྤྲུགས་རྩོམ་ཐབས་ཀྱིས་མཛད་པ། རིམ་ལྡེའི་འགྲེལ་བ་སྤྲུ་
 བྱིས་མཛད་པ། བསྟོན་དཀའི་འགྲེལ་བ་ལ་སྔགས་པ་བཀའ་དང་བརྟན་
 བཅོས་རུ་མ་གཞི་འཕྱར་མཛད། རྟོན་ཞགས་ཚོ་གཞིབ་མོ་རྣམས་འབག་དང་།
 རིམ་ལྡེའི་འགྲེལ་བ་མ་རྒྱུས་མཛད་པ་རྒྱ་རྒྱུ་ཉི་རང་འཕྱར་གྱི་རྟོར་གོར་སཔ། ལྷ་
 མ་ཀུན་སྟོང་ཆེན་པོའི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་ཞིང་སྤྱོད་བདག་མཛད་དེ་དཔལ་.....
 གཉིས་སྤྱུ་མེད་པ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་གཞི་འཕྱར་.....
 མཛད། གཞན་ཡང་ལྷ་ར་བརྒྱུར་བའི་འཕྲོ་ཅན་རྣམས་བརྒྱུར། འཕྱར་
 ཉེས་པ་རྣམས་བཅོས། རྒྱུད་རྒྱུན་མ་དག་སྤྱོད་སྤྱང་བ་སྔགས། མདོར་ན་
 ཡི་གེ་བ་མང་པོས་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་འཕྱར་དང་ཚུལ་པའི་རིགས་མི་མཆོངས་
 བ་རུ་མ་རུས་གཅིག་ལ་མཛད་ཀྱང་རང་རང་གི་ལག་མ་རྟོང་པར་ཞལ་སྟོན་རུ་
 བར་རྟོན་མེད་པར་སྟོབས། རི་ལྟ་རི་ལྟར་གྱི་རྟོན་ལ་དབང་འཕྱར་བས་
 འགྲེལ་ཉིག་མཐུར་མ། རྩོང་ཡིག་སྔགས་འཕམ་རུ་གསུངས་པ་ལུག་རྟོན་
 ཞིང་འཛེབས་པ་རྟོན་བཟང་བ་སྔགས་གཞན་གྱིས་ཆེར་ཚོལ་ཀྱང་སྟོན་དཀའ་...
 བ་ཡོད། མདོར་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་ཅིང་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་རྣ་རེར་སྤྱོད་ཆེ་གང་པོར་དེ་ཁོ་ན་རྒྱུང་པ་འདྲ་

བ་དང་། སྒྲོབ་མ་དག་ཚུལ་སྒྲོང་ལ་བསམ་མས་ན་སྒྲུ་ཆེ་གང་པོར་མཁན་སྒྲོབ་
མཛད་པ་འདྲ་བ་དང་། སྒྲོབ་མ་སྟོན་ཆེན་བྱོན་པ་ལ་བསམ་མས་ན་སྒྲུ་ཆེ་འི་
རིང་འཆད་ཉན་མཛད་པ་འདྲ་བ་སོགས་མཛད་པ་སྐ་རེར་འང་དེ་ཁོ་ན་.....
མཛད་ཅི་གཞན་གང་ཡང་མ་མཛད་པ་འདྲ་སྒྲུ་མས་པ་ཡོད་དོ།

དབྱང་གངས་ར་རྒྱལ་པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ཤིང་ཚུ (སྟེ་མ་1344)
མའི་རྒྱ་བ་བརྩ་པར་རྟོར་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་པའི་གསེར་ཡིག་པ་འཕྱོར་.....
ནས་རྒྱལ་པོའི་གསེར་ཡིག་སྒྲུལ་བས་རྒྱ་ནག་རྒྱ་འགྲོ་བར་དགག་བྱ་ཆེ་ཞིང་.....
དཀོས་པ་རྒྱུར་བར་གཞིགས་ནས་དཔེན་པ་བཞེན་པའི་རྩལ་གྱིས་གཞན་རྒྱ་.....
ཐེབས་ནས་རྒྱ་ནག་རྒྱ་མ་ཐེབས།

དབྱང་གངས་རེ་གཉིས་པ་ལྷགས་ཡོས (སྟེ་མ་1351) པོར་གཡའ་མག་
གཉིས་ཀྱི་འབྲུགས་རྒྱལ་རྒྱ་དབྱུགས་ཀྱི་ཆིབས་ཞལ་བརྒྱར། ཐེབས་ལ་མ་ན་མས་
ལྷ་འདུལ་བྱ་གངས་ལས་འདས་པར་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྐྱོ་སྐལ་རྩལ། དབྱུགས་
ཀྱི་དཀོན་གནས་ཐལ་ཆེར་ལ་ཐེབས་ཏེ་མདོ་སྐགས་ཀྱི་བཤད་གྲུ་སྐར་ཐེད་རྒྱ་.....
མ་གསར་འཕྱགས་མཛད། དེ་རྟོར་འགྲོ་བ་མང་པོར་མི་འཇིགས་པ་དང་
ཚོས་ཀྱི་སྦྱོན་པས་དབྱུགས་དབྱུང་། སྐལ་ལྷན་ཀྱི་སྦྱོ་པོ་མང་པོ་སྦྱོན་གྲོལ་
ལ་བཀོད་པ་སོགས་རྒྱགས་དཀོངས་ཡོངས་ལྷ་སྒྲུབ་ནས་གདན་སར་ཞབས་.....
སོར་བཀོད། དབྱང་མོ་རེ་གསུམ་བཞེས་པ་རྒྱ་འབྲུག་མོར་བརྟན་པ་དང་
ཐེམས་ཅན་སྦྱིར་སྦྱོན་སྦྱང་དང་། རྒྱུད་པར་ཉིད་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཀྱི་སྦྱོ་རྟོན་རྒྱ་རི་
རྒྱལ་རྒྱ་སྦྱོ་འབྲུམ་མཛོད་གྲོལ་ཆེན་མོ་བཞེངས་པའི་ཆུང་བཅིང་། འདིའི་
དབངས་ལྷ་སྦྱར་རེ་དབྱ། ཞིང་རྒྱ་སྦྱོར་གསུམ་ཅན་ཆེ་མོར་རྩོམ་ཆེན་པོའི་
གཞུགས་ཅན། བར་རྒྱ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་གྱིས་བྱུར་བྱུར་